

УПРАВЛІННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

УПРАВЛІННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до курсу для здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності П10 «Соціальна робота та консультування»

ОДЕСА
Видавець С.Л. Назарчук
2025

УДК 005+316.77]:364(072)
У677

Укладач:

І. В. Сидун, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Рецензенти:

Г. Б. Трушевич, доктор філософії за спеціальністю «Політологія», доцент кафедри соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Н. М. Кологривова, доктор філософії за спеціальністю «Психологія», доцент кафедри практичної та клінічної психології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано вченою радою факультету
психології та соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 7 від 28.05.2025 р.*

Управління та стратегічні комунікації у соціальній сфері : метод.
У677 рек. до курсу для здобувачів другого (магіст.) рівня вищ. освіти спец.
П10 «Соціальна робота та консультування» / уклад. І. В. Сидун. – Одеса
: Видавець С.Л. Назарчук, 2025. – 30 с.

У методичних рекомендаціях розкривається програма курсу, даються рекомендації для опанування лекційним матеріалом. Методичні рекомендації містять мету та завдання курсу, змістовий план лекційних, практичних та семінарських занять, самостійні завдання для закріплення практичних навичок. Окремо подані питання для поточного та підсумкового контролю. З метою полегшення самостійного вивчення дисципліни наведено список рекомендованої літератури та електронні ресурси. Розраховано на здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності П10 Соціальна робота та консультування.

УДК 005+316.77]:364(072)

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2025

ВСТУП

Дисципліна «Управління та стратегічні комунікації у соціальній сфері» викладається для здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня зі спеціальності П10 Соціальна робота та консультування. Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 150 годин, 5 кредитів. Підсумковий контроль – іспит. «Управління та стратегічні комунікації у соціальній сфері» входять до складу обов'язкових дисциплін підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня зі спеціальності П10 Соціальна робота та консультування.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Управління та стратегічні комунікації у соціальній сфері» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріалом щодо управління та особливості комунікацій в Україні та закордоном у соціальній сфері.

Методичні рекомендації мають на меті сформувати у здобувачів другого (магістерського) рівня цілісне уявлення про механізми державного управління та особливості стратегічних комунікацій в Україні та закордоном у соціальній сфері.

Завдання:

- ознайомити здобувачів із основними методами управління в соціальній сфері;
- сформувати цілісне уявлення про механізми управління в системі соціальних послуг;
- навчити враховувати особливості зарубіжного досвіду в управлінні соціальною роботою;
- ознайомити з нормативно-законодавчою базою з питань управління та стратегічних комунікацій;
- сформувати навички застосування цифрових технологій при формуванні комунікаційної стратегії;
- навчити реалізовувати комунікаційні стратегії в умовах кризи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- методи управління в соціальній сфері;
- особливості зарубіжного досвіду в управлінні соціальною роботою;
- нормативно-законодавчу базу з питань управління та стратегічних комунікацій;
- особливості побудови комунікаційних стратегій в управлінні соціальної сфери.

вміти:

- застосовувати методи управління в соціальній сфері;
- враховувати зарубіжний досвід в управлінні соціальною роботою;
- використовувати нормативно-законодавчу базу з питань управління та стратегічних комунікацій;
- будувати комунікаційні стратегії в управлінні соціальної сфери.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами очної форми навчання протягом семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (проблемні лекції, розповідь, пояснення, бесіда); наочні (ілюстрація мультимедійних презентацій, демонстрація); робота з джерелами, навчально-методичною літературою (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Форми контролю і методи оцінювання: поточний контроль; періодичний контроль; підсумковий контроль.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Особливості управління в соціальній сфері

Тема 1. Принципи, структура, функції та методи управління в соціальній сфері

Принципи і функції державного управління. Сутність і зміст соціального управління. Методи управління в системі соціальної роботи. Соціально-управлінські практики в системі управління соціальною роботою в Україні.

Тема 2. Механізми державного управління системою надання соціальних послуг в Україні

Становлення та розвиток управління в соціальній сфері. Система надання соціальних послуг і механізми державного управління, що забезпечують її функціонування. Нормативно-правові аспекти управління в соціальній сфері.

Тема 3. Організаційний та інформаційний механізми державного управління в соціальній сфері

Організаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг. Інструменти організаційного механізму державного управління системою надання соціальних послуг. Управління якістю надання соціальних послуг. Інформаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг.

Тема 4. Зарубіжний досвід управління розвитком системи соціальної роботи

Європейські моделі соціальної політики та соціального захисту. Практика реформування державного управління та упровадження її у сфері соціальної роботи. Європейські принципи, процедури і стандарти державного управління в соціальній сфері. Моделі взаємодії держави з недержавними організаціями.

Тема 5. Механізми управління системою комунікативної діяльності в соціальній роботі

Актуалізація комунікативних ресурсів та проблеми сучасної системи управління в соціальній роботі. Наукові дослідження комунікативної діяльності

в державному управлінні. Основні поняття та функції у системі державного управління комунікативної діяльності. Комунікативна компетентність фахівця соціальної сфери. Нормативно-правові основи комунікативної діяльності в соціальній роботі.

Змістовий модуль 2. Стратегічні комунікації в управлінні соціальної сфери

Тема 6. Сутність явища «стратегічні комунікації»

Стратегічна комунікація чи комунікації? Комунікаційні стратегії. Стратегічні комунікації: інтерпретація явища, визначення поняття. Основні характеристики стратегічних комунікацій. Стратегія як узагальнена модель, концепція діяльності організації.

Тема 7. Стратегічні комунікації в управлінні соціальної сфери: складові, принципи, підходи

Стратегічні комунікації: концептуальні підходи та базові принципи. Основні елементи, функції комунікативного процесу. Умови здійснення, характеристики та функції стратегічних комунікацій. Принципи стратегічних комунікацій. Методи стратегічного планування.

Тема 8. Комунікаційна стратегія в соціальній роботі в умовах кризи

Актуалізація комунікації під час кризи в діяльності інститутів соціального захисту та соціальної допомоги. Комунікація – складова ефективного управління. Особливості реалізації комунікаційної стратегії в умовах кризи. Інформування та співпраця з інститутами громадянського суспільства. Канали оперативної передачі інформації. Аналіз проведених комунікаційних заходів.

Тема 9. Особливості стратегічних комунікацій в епоху цифровізації

Актуалізація проблем стратегічних комунікацій в епоху цифровізації. Комунікаційні канали впливу на цільову аудиторію. Етапи комунікаційної стратегії як процесу. Цільова аудиторія в комунікаційній стратегії цифрового світу. Принципи ефективною стратегічної комунікації.

Тема 10. Соціальні мережі як платформа стратегічних комунікацій

Використання соціальних мереж у стратегічних комунікаціях. Технології використання соціальних мереж в державних інституціях. Соціальні мережі як

інструмент гібридних війн. Технології впливу в соціальних мережах.

Тема 11. Комунікаційна стратегія громади

Комунікаційна стратегія громади в умовах війни. Стратегічні документи ОТГ. Мета комунікаційної стратегії громади. Завдання комунікаційної стратегії громади. Структура та складові комплексної комунікаційної стратегії ОТГ. Формування портрету цільової аудиторії. Канали комунікації з громадою. Нормативно-правовий аспект комунікації.

Тема 12. Практика застосування стратегічних комунікацій в управлінні: український та зарубіжний досвід

Комунікаційні стратегії публічного управління в соціальній сфері України. Основні напрямки. Зарубіжний досвід налагодження ефективної стратегічної комунікації. Інновації, ефективні інструменти, громадські ініціативи.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Загальні рекомендації підготовки до семінарських занять:

Задля ефективного засвоєння матеріалу передбачені семінарські заняття за окремими темами, які подані нижче. Семінарські заняття передбачають обговорення, дискусію з актуальних питань дисципліни. Для активної роботи на семінарських заняттях та обговорення питань в аудиторії здобувачам необхідно освоїти рекомендовану літературу з теми, опрацювати питання за науковою та навчальною літературою, нормативними документами, зосереджуючи увагу на важливі поняття та терміни за визначеною темою. Деякі поняття, які виокремлені викладачем слід розглянути ґрунтовніше, порівнюючи визначення з різних джерел. Відвідування та робота на семінарських заняттях є обов'язковим для допуску до іспиту.

Тема 1. Принципи, структура, функції та методи управління в соціальній сфері (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Принципи і функції державного управління.
2. Сутність і зміст соціального управління.
3. Методи управління в системі соціальної роботи.
4. Соціально-управлінські практики в системі управління соціальною роботою в Україні.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах визначення поняття «**управління**», «**соціальне управління**», «**управління в соціальній сфері**» (3-5 визначень на кожне поняття). Зазначаємо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Відмічаємо спільне і відмінне. Презентуємо та обговорюємо на парі.

Рекомендована література: 2; 3; 5; 6; 12.

Тема 2. Механізми державного управління системою надання соціальних послуг в Україні (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Становлення та розвиток управління в соціальній сфері. Історія питання.
2. Система надання соціальних послуг і механізми державного управління, що забезпечують її функціонування.
3. Нормативно-правові аспекти управління в соціальній сфері України.
4. Базові міжнародні правові акти, які регламентують питання організації та надання соціальних послуг.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах, тощо визначення «**державне управління**», «**система державного управління**» (3-5 визначень на кожне поняття). Зазначаємо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Відмічаємо спільне і відмінне. Презентуємо та обговорюємо на парі.

Рекомендована література: 2; 3; 5; 6; 12.

Тема 3. Організаційний та інформаційний механізми державного управління в соціальній сфері (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Організаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг.
2. Інструменти організаційного механізму державного управління системою

надання соціальних послуг.

3. Управління якістю надання соціальних послуг.

4. Інформаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах визначення понять **«система надання соціальних послуг»**, **«індикатори якості соціальних послуг»**. Зазначаємо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Презентуємо та обговорюємо на парі.

Рекомендована література: 8, 14, 15, 24.

Тема 4. Зарубіжний досвід управління розвитком системи соціальної роботи (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Європейські моделі соціальної політики та соціального захисту.

2. Практика реформування державного управління та упровадження її у сфері соціальної роботи.

3. Європейські принципи, процедури і стандарти державного управління в соціальній сфері.

4. Моделі взаємодії держави з недержавними організаціями.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах визначення понять **«соціальна політика»**, **«соціальний захист»**. Зазначаємо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Презентуємо та обговорюємо на

парі.

Рекомендована література: 5, 6, 13, 16, 17.

Тема 5. Механізми управління системою комунікативної діяльності в соціальній роботі (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Актуалізація комунікативних ресурсів та проблеми сучасної системи управління в соціальній роботі.
2. Основні поняття та функції у системі державного управління комунікативної діяльності.
3. Комунікативна компетентність фахівця соціальної сфери.
4. Нормативно-правові основи комунікативної діяльності в соціальній роботі.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах визначення понять **«система комунікативної діяльності»**, **«комунікативні ресурси»**. Зазначаємо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Презентуємо та обговорюємо на парі.

Рекомендована література: 3, 9, 10, 11.

Тема 6. Сутність явища «стратегічні комунікації» (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Стратегічна комунікація чи комунікації?
2. Комунікаційні стратегії.
3. Стратегічні комунікації: інтерпретація явища, визначення поняття.
4. Основні характеристики стратегічних комунікацій.

5. Стратегія як узагальнена модель, концепція діяльності організації.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах визначення понять **«стратегічні комунікації»**, **«стратегічна комунікація»**, **«комунікаційні стратегії»**. Зазначасмо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Презентуємо та обговорюємо на парі.

Рекомендована література: 18, 19, 21, 22, 23.

Тема 7. Стратегічні комунікації в управлінні соціальної сфери: складові, принципи, підходи (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Стратегічні комунікації: концептуальні підходи та базові принципи.
2. Основні елементи, функції комунікативного процесу.
3. Умови здійснення, характеристики та функції стратегічних комунікацій.
4. Принципи стратегічних комунікацій.
5. Методи стратегічного планування.

Завдання:

Віднайти в науковій літературі, українському законодавстві, міжнародних нормативних документах визначення понять **«комунікаційні стратегії»**, **«стратегічне планування»**. Зазначасмо поняття і біля нього обов'язково джерело (автор, назва праці, словника, закону, тощо). Презентуємо та обговорюємо на парі.

Рекомендована література: 4, 20, 22, 23.

Загальні рекомендації до виконання практичних завдань:

Робота на практичних заняттях передбачає виконання практичних завдань, створення проєктів та спільне обговорення їх результатів. Деякі завдання можуть виконуватися у сформованих командах під час пари. Завдання є різні, тому ґрунтовні рекомендації подані до кожної теми окремо. Критерії оцінювання подані у відповідному підрозділі методичних вказівок. Відвідування практичних занять та виконання завдань є обов'язковим для допуску до іспиту.

Тема 8. Комунікаційна стратегія в соціальній роботі в умовах кризи (2 год.)

Реалізація стратегічних комунікацій держави в умовах війни забезпечується використанням значного арсеналу інструментів комунікацій. Українські та іноземні ЗМІ, діяльність яких координується з урахуванням національного і міжнародного законодавства (заборона цензури, захист журналістської діяльності одночасно з підвищеними вимогами до захисту інформації та обмеженнями правового режиму воєнного стану).

Практичне завдання:

Знайти приклади матеріалів у ЗМІ, по 2 в кожному медіа, 1 українське і 1 зарубіжне на соціальні теми (ВПО, ветерани, біженці, інше) за період повномасштабного вторгнення.

Проаналізуйте особливості подачі інформації: коректність, етика, головні наративи, джерела інформації (чи вказані, чи їх достатньо для розуміння теми), коментарі фахівців, офіційних осіб, чи подана інформація є повною для потенційного читача.

Проаналізуйте інформацію з точки зору соціального працівника. Пропишіть спостереження у довільному вигляді. Наприкінці власні висновки.

Рекомендовані джерела: Українська правда, Громадське, LB.ua, BBC Україна, DW Україна, тощо.

Тема 9. Особливості стратегічних комунікацій в епоху цифровізації (2 год.)

Інструментом стратегічних комунікацій може бути залучення лідерів

думок для просування певних наративів та впливу на громадську думку. На конкретних прикладах розберемо це питання.

Практичне завдання:

Обрати для аналізу когось з лідерів громадської думки (О. Арестович, С. Притула, В. Кім та інші), хто залучався протягом повномасштабного вторгнення.

З'ясувати які соціальні питання чи категорії клієнтів (ВПО, ветерани, біженці, інші) коментували, які наративи звучали, в якому контексті, чи могло це впливати позитивно або негативно на формування громадської думки.

Прописати у довільному вигляді ваші спостереження як фахівця з соціальних питань.

Схема опису: ПШБ лідера думок, коли і що коментував з соціальних питань, категорій клієнтів (1-2 приклади), які головні меседжі звучали. Власні висновки.

Тема 10. Соціальні мережі як платформа стратегічних комунікацій (4 год.)

Використання таких інструментів комунікації як блокування інформаційного простору України від ворожих впливів та боротьба з ворожим впливом на світовий інформаційний простір є ефективним в період кризи, зокрема війни.

Практичне завдання 1:

Віднайти приклади такого інструменту комунікації як блокування інформаційного простору України від ворожих впливів. Навести приклади очищення інформаційного простору України на державному і недержавному рівнях від ворожих впливів щодо соціальних питань (боротьба з фейками, дезінформацією, ворожими каналами впливу, ЗМІ, культурний простір (література, музика, кіно), тощо). Приклади мають бути пов'язані з соціальною сферою, з категоріями клієнтів з якими працюють соціальні працівники.

Наприклад: через блокування рос. літератури зріс інтерес до ветеранської

літератури. Можна вказати відомих авторів, книги, їх значення у формуванні суспільних настроїв до ветеранів.

Ще як приклад: на державному рівні – закриття проросійських ЗМІ, а саме телеканалу «112 Україна», який пропагував проросійські наративи та негативне ставлення до ветеранів, переселенців;

на недержавному рівні – команда «Texty.org» виявляють ворожу дезінформацію щодо військовослужбовців, ВПО і розвінчують через власні аналітичні матеріали.

Практичне завдання 2:

Навести 3-5 прикладів, де застосовано такий інструмент комунікації як боротьба з ворожим впливом на світовий інформаційний простір. Приклади мають бути пов'язані з соціальною сферою, з категоріями клієнтів, з якими працюють соціальні працівники.

Наприклад: 1) запрошення ветеранів, українців, які постраждали від війни на міжнародний форум, семінар, культурний захід, де вони можуть розповісти про події в Україні;

2) створення документального кіно про війну і представлення на міжнародному рівні «20 днів у Маріуполі». Можна більш ґрунтовно, що за фільм, які посили несе, на яку аудиторію з якою метою.

Тема 11. Комунікаційна стратегія громади (2 год.)

Важливим в комунікаційній стратегії є позиціонування громадської організації в контексті стратегічної комунікації. Для цього варто сформулювати відповіді на ряд запитань.

Практичне завдання:

Заплануйте створення власної громадської організації з визначеною вами метою та категорією клієнтів на яку буде направлена ваша робота. На початку вкажіть назву організації і категорію клієнтів. Далі дайте відповідь на такі питання:

1. Яка головна ідея діяльності вашої організації?

2. Опишіть вашу організацію. Коротко, головні тези.
  3. Які у вас цінності?
  4. Хто ваша цільова аудиторія?
  5. Які у вас канали комунікації? Чим це обумовлено?
  6. Яка мета комунікації?
  7. Яка ваша кінцева мета?
- Результат буде обговорено під час пари.

Тема 12. Практика застосування стратегічних комунікацій в управлінні: український та зарубіжний досвід (2 год.)

Практику застосування стратегічних комунікацій в Україні розглянемо на прикладі обраних громадських організацій, які працюють певний період часу та уявимо їх як ваших потенційних конкурентів. Тож важливо в даному контексті проаналізувати способи комунікації схожих організацій до вашої (та яка умовно створена вами на попередньому занятті Т11).

Практичне завдання:

Віднайдіть громадські організації (2-3 регіональні чи всеукраїнські на вибір), які можуть бути вашими (та організація, яку ви умовно створили в попередньому завданні Т11) потенційними конкурентами, проаналізуйте доступну у відкритих джерелах про них інформацію і дайте відповіді на такі питання:

1. назва організації;
2. яка у них потенційна аудиторія;
3. як себе позиціонують?;
4. які канали комунікації використовують?;
5. переваги та недоліки конкурентів;
6. що ви робите з того, чого не роблять конкуренти.

Результати вашого дослідження буде обговорено під час пари.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Загальні рекомендації до виконання завдань:

Робота здобувачів в межах дисципліни включає самостійне вивчення певного переліку тем або окремих тем, що потребують поглибленого опрацювання. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу. Нижчезазначені теми представлені на самостійне опрацювання для більшого заглиблення в тему представлену на лекції в аудиторії.

Підготовка кожної теми передбачає такі форми як доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання. Кожна із форм оцінюється згідно розроблених та поданих нижче критеріїв у підрозділі «Критерії оцінювання самостійної роботи».

Тема 1. Принципи, функції і методи державного управління в системі соціальної роботи (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 1. Соціально-управлінські практики в системі управління соціальною роботою в Україні (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 2. Система надання соціальних послуг і механізми державного управління, що забезпечують її функціонування (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 3. Організаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 3. Інформаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 4. Європейські моделі соціальної політики та соціального захисту. Принципи, процедури і стандарти державного управління в соціальній сфері (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 5. Механізми управління системою комунікативної діяльності в соціальній роботі (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 6. Комунікаційні стратегії. Стратегічні комунікації: інтерпретація явища,

визначення поняття (доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 7. Стратегічні комунікації: концептуальні підходи та базові принципи, основні елементи, функції, методи

(доповідь, презентація, повідомлення)

Тема 8. Особливості реалізації комунікаційної стратегії в умовах кризи (доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

Тема 9. Актуалізація проблем стратегічних комунікацій в епоху цифровізації. Етапи комунікаційної стратегії як процесу (доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

Тема 9. Цільова аудиторія в комунікаційній стратегії цифрового світу. Принципи ефективної стратегічної комунікації. (доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

Тема 10. Технології використання соціальних мереж у стратегічних комунікаціях.

(доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

Тема 10. Соціальні мережі як інструмент гібридних війн. Технології впливу в соціальних мережах (доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

Тема 11. Структура та складові комплексної комунікаційної стратегії ОТГ. Формування портрету цільової аудиторії. Канали комунікації з громадою (доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

Тема 12. Практичне застосування стратегічних комунікацій в управлінні: український та зарубіжний досвід (доповідь, презентація, повідомлення, практичне завдання)

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Загальні рекомендації:

Питання для підсумкового контролю призначенні для підготовки до іспиту наприкінці вивчення курсу. Для ефективної підготовки до іспиту слід звернутися до списку рекомендованої літератури, яка є у доступі Наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова або ж у рекомендованих електронних ресурсах.

1. Принципи і функції державного управління.
2. Сутність і зміст соціального управління.
3. Методи управління в системі соціальної роботи.
4. Соціально-управлінські практики в системі управління соціальною роботою в Україні.
5. Становлення та розвиток управління в соціальній сфері.
6. Система надання соціальних послуг і механізми державного управління, що забезпечують її функціонування.
7. Нормативно-правові аспекти управління в соціальній сфері.
8. Організаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг.
9. Інструменти організаційного механізму державного управління системою надання соціальних послуг.
10. Управління якістю надання соціальних послуг.
11. Інформаційний механізм державного управління системою надання соціальних послуг.
12. Європейські моделі соціальної політики та соціального захисту.
13. Практика реформування державного управління та упровадження її у сфері соціальної роботи.
14. Європейські принципи, процедури і стандарти державного управління в соціальній сфері.
15. Моделі взаємодії держави з недержавними організаціями.

- 16.Актуалізація комунікативних ресурсів та проблеми сучасної системи управління в соціальній роботі.
- 17.Наукові дослідження комунікативної діяльності в державному управлінні.
- 18.Основні поняття та функції у системі державного управління комунікативної діяльності.
- 19.Комунікативна компетентність фахівця соціальної сфери.
- 20.Нормативно-правові основи комунікативної діяльності в соціальній роботі.
- 21.Стратегічна комунікація чи комунікації? Комунікаційні стратегії.
- 22.Стратегічні комунікації: інтерпретація явища, визначення поняття.
- 23.Основні характеристики стратегічних комунікацій.
- 24.Стратегія як узагальнена модель, концепція діяльності організації.
- 25.Стратегічні комунікації: концептуальні підходи та базові принципи.
- 26.Основні елементи, функції комунікативного процесу.
- 27.Умови здійснення, характеристики та функції стратегічних комунікацій.
- 28.Принципи та методи стратегічних комунікацій.
- 29.Актуалізація комунікації під час кризи в діяльності інститутів соціального захисту та соціальної допомоги.
- 30.Особливості реалізації комунікаційної стратегії в умовах кризи.
- 31.Інформування та співпраця з інститутами громадянського суспільства.
- 32.Канали оперативної передачі інформації.
- 33.Аналіз проведених комунікаційних заходів.
- 34.Актуалізація проблем стратегічних комунікацій в епоху цифровізації.
- 35.Комунікаційні канали впливу на цільову аудиторію.
36. Етапи комунікаційної стратегії як процесу.
37. Цільова аудиторія в комунікаційній стратегії цифрового світу.
- 38.Принципи ефективною стратегічної комунікації.
- 39.Використання соціальних мереж у стратегічних комунікаціях.
- 40.Технології використання соціальних мереж в державних інституціях.
41. Соціальні мережі як інструмент гібридних війн.

42. Технології впливу в соціальних мережах.
43. Комунікаційна стратегія громади в умовах війни. Стратегічні документи ОТГ.
44. Мета комунікаційної стратегії громади. Завдання комунікаційної стратегії громади.
45. Структура та складові комплексної комунікаційної стратегії ОТГ.
46. Формування портрету цільової аудиторії під час комунікаційної стратегії.
47. Канали комунікації з громадою.
48. Нормативно-правовий аспект комунікації з громадою.
49. Комунікаційні стратегії публічного управління в соціальній сфері України. Основні напрямки.
50. Зарубіжний досвід налагодження ефективної стратегічної комунікації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит. Іспит складає здобувач, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав максимально 60 балів. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 40.

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) з кожної теми. Відповідь під час іспиту також оцінюється за 100-бальною шкалою. Відповідно пропорційно оцінки за поточний та підсумковий контроль переводяться у 60 та 40 балів. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це сума балів за поточний та підсумковий контроль. Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на семінарських та практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за написання тез та участь у конференції з тематики дисципліни (10 балів до загальної оцінки з дисципліни). Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр. Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

		дисципліни	
--	--	------------	--

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (90-100 балів)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо).
Добре (75-89 бали)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
Задовільно (60-74 бали)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.
Незадовільно з можливістю відпрацювання (35-59 балів)	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимум балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Доповідь з презентацією/доповідь	20/10	відповідність змісту доповіді студента, структури, викладених результатів та/або оригінальність візуального представлення матеріалу у вигляді презентації.
Повідомлення	5	відповідність змісту повідомлення темі та його повнота
Практичне	15	Самостійність, якість, повнота та змістовність

завдання		виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Публікація тез з дисципліни	10	самостійність ґрунтовність проведення та оформлення дослідницької роботи з використанням методів соціальної роботи (додається до загальної оцінки з дисципліни)
Проходження онлайн-курсів	100	Самостійність та успішність проходження, оцінюється відповідно отриманого студентом прогресу під час проходження курсу по відповідним темам для самостійного вивчення (враховується як неформальне навчання)

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
90-100 балів	ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
75-89 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, допускаються певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
70 – 74 бали	достатні знання навчального матеріалу, знання основного категоріального апарату з дисципліни, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;
60-69 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;
0- 59 балів	базові знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв'язувати практичні приклади.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грабовенко Н. Особливості стратегічних комунікацій в епоху цифровізації та розвиток нових медіаінструментів у публічному управлінні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. №1. 2023. С. 14-19. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/276>
2. Дубич К. В. Публічне управління системою надання адміністративних соціальних послуг у сфері соціального захисту населення України. *Економіка та держава*. Вип. 3(15). 2020. С. 34-39.
3. Ісаченко В. Механізми управління системою комунікативної діяльності в соціальній роботі. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Вип. 2(5). 2020. С. 5-12.
4. Куропась І. Комунікаційна стратегія громади: тренд чи необхідність? *Громадський простір*. 13. 04. 2020. URL: <https://surl.li/vhrpncx>
5. Николаєва В. І. Європейський досвід управління розвитком системи соціальної роботи : навчально-методичний посібник. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 126 с.
6. Попович В., Новак Т. Соціально-управлінські практики в системі управління соціальною роботою : постановка проблеми. *Ввічливість. Humanitas*. Вип. 1. 2022. С. 101–108.
7. Сидун І. В. Стратегічні комунікації в соціальному управлінні в період війни. *Україна в умовах російської агресії : уроки сьогодення та прогнози майбутнього : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (XXX VIII Харків. політол. читань)*. м. Харків, 27 груд. 2024 р. Харків : Право, 2025. С. 57-59.

Додаткова

8. Бражко О. В. Особливості управління якістю і ефективністю надання соціальних послуг на державному та місцевому рівні. Наукові інновації та передові технології. №5(7). 2022. С. 297-308

9. Василик М. А. Основи теорії комунікації : підручник. Миколаїв : Гардарики. 2013. 615 с.
10. Драгомирецька Н. М. Комунікативна діяльність в державному управлінні : навчальний посібник. Одеса : ОРІДУ НАДУ. 2017. 180 с.
11. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с.
12. Дубич К. В. Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні: сучасний стан і напрями удосконалення. *Інвестиції : практика та досвід*. Вип. 2. 2015. С.112-117.
13. Європейська соціальна хартія (переглянута). Відомості Верховної Ради України. 2007. № 51. Ст. 2096.
14. Жаворонок А., Тульчинська С. Механізм державного управління системою надання соціальних послуг у контексті забезпечення економічної безпеки країни. №4. 2023. Вісник Хмельницького національного університету. С. 339-343.
15. Іващенко К., Ревнюк Н. Моніторинг як складова системи управління якістю надання послуг у соціальних закладах. *Ввічливість. Humanitas*, №6. 2022. С.17–23.
16. Кривачук Л. Ф. Організація діяльності соціальних служб у Польщі : нормативно-правові та організаційні аспекти. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика : наук.-метод. журн.* 2017. № 3–4. С. 117–125.
17. Малюга Л. Європейські соціальні стандарти : сучасний стан та шляхи імплементації у соціальне законодавство України. *The Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 48. С. 70–76.
18. Меленко О. С. Стратегічні комунікації : до визначення поняття. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. № 64. 2023. С. 42-51.
19. Меленко О. С. Стратегічні комунікації і комунікативні стратегії : еволюція співвідношення. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2. 2023. С. 696-701.

20. Сивак Т. В. Система стратегічних комунікацій у публічному управлінні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Вип. 6. 2018. С. 28-33.
21. Сивак Т. Теоретичний аналіз сутності поняття «Стратегічні комунікації» в публічному управлінні. *Теорія та історія державного управління*. № 3(75). 2018. С. 36-42. URL: https://www.researchgate.net/publication/348189933_Teoreticnij_analiz_sutnosti_ponatta_strategicni_komunikacii_v_publicnomu_upravlinni
22. Стороженко Л., Петькун, С. Стратегічні комунікації : концептуальні підходи та базові принципи. *Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація*. Вип. 11. 2021. С. 386-403. URL: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/339>
23. Терещення О. В. Стратегічні комунікації у науково-теоретичному дискурсі. *Communications and Communicative Technologies*. Вип. 20. 2020. С. 116-121.
24. Чалик В. Р. Інформаційне забезпечення суб'єктів системи надання соціальних послуг в Україні. *Право та державне управління*. №4. 2023. С. 121-131.

Електронні інформаційні ресурси

1. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
5. Сидун Ірина Володимирівна. Наукові публікації. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_updates&hl=ru&user=vvGUd1kAAAAJ
6. European social model. URL: www.eurofound.europa.eu

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту здійснюється згідно графіку перескладань.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо відвідування та запізнь

Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком погодженим із викладачем.

Мобільні пристрої

Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.

Поведінка в аудиторії

Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних/семінарських занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.

Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	8
САМОСТІЙНА РОБОТА.....	17
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	19
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	22
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	25
ПОЛІТИКА КУРСУ.....	28

Навчальне видання

УПРАВЛІННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до курсу для здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності І10 Соціальна робота та консультування

Укладач:

Сидун Ірина Володимирівна

Підписано до друку 27.06.2025.
Формат 60x90/16. Обсяг 1,74 ум.-друк. арк.
Тираж 100 прим. Зам. № 25047

Видавець і виготовлювач

С. Л. Назарчук

Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 10

Тел.: 050 905 23 77. E-mail: selen_odessa@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7024 від 23.12.2019 р.